

# ESTATE PLANNING

---

## Fiscale aandachtspunten voor social profit-organisaties

Juni 2024

Een vzw of 'vereniging zonder winstoogmerk' wordt opgericht door twee of meer natuurlijke of rechtspersonen die samen een belangeloos doel nastreven. De vzw is een vereniging met rechtspersoonlijkheid en is daarom de rechtsvorm bij uitstek voor 'social of non profit-organisaties' in de meest uiteenlopende sectoren.

Aan de hand van een aantal vaak voorkomende vragen, staan we stil bij een aantal aandachtspunten inzake de fiscaliteit.

### Met welke fiscale spelregels moet een vzw rekening houden?

Een vzw is onderworpen aan de vennootschapsbelasting of aan de rechtspersonenbelasting.

Een vzw zal in principe aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn wanneer zij een nijverheids-, handels- of landbouwactiviteit als hoofddoel heeft. Indien de vzw daarentegen geen onderneming exploiteert en zich niet (of slechts bijkomstig) bezighoudt met verrichtingen van winstgevende aard, is zij **onderworpen aan de rechtspersonenbelasting**.

Daarnaast zijn vzw's, net zoals private stichtingen<sup>1</sup> en internationale verenigingen zonder winstoogmerk, onderworpen aan de 'taks tot vergoeding der successierechten', ook wel de **patrimoniumtaks** genoemd.

### Wat is de belastbare basis voor de patrimoniumtaks?

De **patrimoniumtaks** is jaarlijks verschuldigd op het vermogen van de vzw vastgesteld telkens op 1 januari. Worden in aanmerking genomen: de – roerende en onroerende – 'bezittingen' van de vzw, ook de in het buitenland aangehouden bezittingen<sup>2</sup>. Zo is de taks onder andere verschuldigd op de spaarrekeningen, de beleggingen en de onroerende goederen van de geïndiceerde rechtspersonen, maar ook op onlichamelijke goederen, zoals bijvoorbeeld auteursrechten.

Bepaalde bezittingen worden uitgesloten uit de heffingsgrondslag, zo onder meer de liquide middelen en het bedrijfskapitaal dat gedurende het jaar zal gebruikt worden in het kader van de activiteiten van de vzw.

Schulden zijn, behoudens een beperkt aantal uitzonderingen, niet aftrekbaar van de belastbare grondslag.

---

<sup>1</sup> Stichtingen van openbaar nut en stichtingen die gebruikt worden als certificeringsvehikel zijn uitgesloten van de taks.

<sup>2</sup> Net zoals dat voorzien is voor de successierechten, wordt ook hier voorzien in een mechanisme van verrekening voor desgevallend in het buitenland betaalde 'gelijkaardige' belasting, dit teneinde dubbele belasting op hetzelfde vermogen te vermijden. De verrekening beperkt zich niet tot belastingen op buitenlands onroerend goed, maar geldt ook voor gelijkaardige belastingen op roerend vermogen. Net zoals voor de successierechten, zullen de nodige bewijsstukken dienen te worden voorgelegd om van de verrekening te kunnen genieten.

## Hoeveel bedraagt de patrimoniumtaks?

Tot eind 2023 bedroeg het tarief van de taks 0,17%. Eind vorig jaar werd de patrimoniumtaks grondig hervormd<sup>3</sup>. Niet alleen werd het toepassingsgebied van de taks uitgebreid, maar ook de tarieven werden aangepast<sup>4</sup>. Sinds 1 januari 2024 zijn volgende progressieve tarieven van toepassing:

Tarief taks tot vergoeding successierechten	
Netto belastbare schijf	Tarief
0 - 50.000 EUR	vrijstelling
50.000,01 tot 250.000 EUR	0,15%
250.000,01 tot 500.000 EUR	0,30%
Boven 500.000 EUR	0,45%

Voor vzw's met een aanzienlijk vermogen, kan de impact van de tariefherziening belangrijk zijn, zoals blijkt uit volgend voorbeeld:

- **Voorbeeld: vzw met 1,5 miljoen euro belastbare bezittingen**
- *Patrimoniumtaks aan tarief tot eind 2023: 2.550 euro per jaar*
- *Patrimoniumtaks aan nieuw tarief: 5.550 euro per jaar*

## Zijn alle vzw's aan deze taks onderworpen?

Bepaalde vzw's zijn uitgesloten van de patrimoniumtaks. Zo onder meer vzw's belast met het beheer van betalingen van de wettelijke pensioenen, inrichtende machten van het onderwijs, gemachtigde compensatiekassen voor de kindertoelagen en terreinbeherende natuurinstellingen.

Daarnaast voorziet de nieuwe regeling, die sedert 1 januari dit jaar van toepassing is, in verminderingen waardoor vzw's in bepaalde sectoren gespaard blijven van de tariefverhoging. Dit is onder meer het geval voor vzw's actief in de sectoren van de zorg, sport, cultuur, de onderwijssector, alsook maatwerkbedrijven en medische huizen.

## Mag een vzw haar middelen ook beleggen?

Een vzw dient een belangeloos doel na te streven en mag geen winstoogmerk hebben. Zij mag geen vermogensvoordelen verstrekken of uitkeren aan haar oprichters, leden, bestuurders of aan enig andere persoon behalve voor het in de statuten bepaald belangeloos doel.

Binnen voorgaand kader, is er in principe geen beletsel voor de vzw om haar middelen te beleggen, wel op voorwaarde dat haar statuten dit niet verbieden of beperken. Het is wel aan te raden om beleggingen te doen die in lijn zijn met het statutaire doel. Zo zal een vzw actief in natuurbehoud bij voorkeur niet investeren in vervuilende bedrijven.

<sup>3</sup> Zie hieromtrent de flash Belangrijke wijzigingen aan de patrimoniumtaks: <https://www.degroofpetercam.com/nl-be/blog/belangrijke-wijzigingen-patrimoniumtaks>

<sup>4</sup> Wet houdende diverse fiscale bepalingen d.d. 28 december 2023, publicatie in BS dd 29/12/2023.

## Hoe worden de inkomsten uit de beleggingen fiscaal behandeld?

In de regel zijn alle inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen belastbaar in de rechtspersonenbelasting. De belasting op interesten en dividenden ontvangen door de vzw is gelijk aan de roerende voorheffing.

De vzw is verplicht om haar roerende inkomsten op te nemen in haar aangifte in de rechtspersonenbelasting. De aangifte dient louter als controle in zake het nakomen van de verplichtingen met betrekking tot de roerende voorheffing. De roerende voorheffing zal in principe worden ingehouden door de emittent of de tussenkomen de financiële instelling. Wanneer er geen roerende voorheffing werd ingehouden, zal de vzw zelf verplicht zijn om een aangifte in de roerende voorheffing te doen.

Het tarief van de roerende voorheffing varieert naargelang het type van beleggingsinstrument.

BELEGGINGSFONDSEN (BEVEK)		
	DISTRIBUTIE-BEVEK	KAPITALISATIE-BEVEK
Inkoop ('meerwaarde')	Geen roerende voorheffing – geen taxatie	Geen roerende voorheffing – geen taxatie
Dividend	30% RV	n.v.t.

Belangrijk verschil met natuurlijke personen is dat de heffing van 30% op inkomsten (interesten en meerwaarden) verkregen uit activa belegd in schuldvorderingen, gerealiseerd naar aanleiding van de verkoop van obligatiefondsen, geldmarktfondsen of gemengde fondsen<sup>5</sup> – de zgn. 'heffing op het sparen of Reynderstaks' – niet van toepassing is op vzw's onderworpen aan de rechtspersonenbelasting.

**Concreet impliceert dit dat vzw's kunnen investeren in beveks zonder dat er inkomstenbelasting of roerende voorheffing verschuldigd zal zijn bij de uitstap (i.e. bij de verkoop of inkoop), ongeacht of het een aandelen-, obligatie- of een bevek met verschillende activaklassen betreft.**

INDIVIDUELE AANDELEN	
Verkoop (meerwaarde)	Geen taxatie
Dividend	30% RV

Noteer dat een vzw onderworpen aan de rechtspersonenbelasting geen gebruik kan maken van de DBI-aftrek. Deze vrijstellingsregeling is voorbehouden voor rechtspersonen onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

OBLIGATIES <sup>6</sup>	
Verkoop (meerwaarde)	Geen taxatie
Interest	30% RV

<sup>5</sup> d.w.z. beleggingsfondsen die meer dan 10% van hun vermogen beleggen in obligaties (artikel 19bis WIB92)

<sup>6</sup> Voor obligaties onderworpen aan het X/N-stelsel gelden afwijkende regels. Deze worden hier niet besproken.

GELDDPOSITO'S (CASH)	
Interest	30% RV

## En wat met de taks op de beursverrichtingen (TOB) en de taks op de effectenrekeningen?

Vzw's zijn onderworpen aan de taks op de beursverrichtingen (TOB). Het tarief is afhankelijk van het type beleggingsproduct en varieert van 0,12% tot 1,32%.

Vzw's zijn eveneens onderworpen aan de jaarlijkse taks op de effectenrekeningen. De taks zal verschuldigd zijn wanneer de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op de rekening tijdens de referentieperiode meer bedraagt dan 1.000.000 euro.

## Heeft een vzw boekhoudverplichtingen?

Ja, en naargelang de omvang van de vzw zal dit een eenvoudige of dubbele boekhouding zijn.

## Wordt een vzw ook gebruikt als instrument van vermogensplanning?

Het is perfect mogelijk een deel van het vermogen, bij leven of naar aanleiding van het overlijden, over te maken aan een of meerdere vzw's. Fiscaal zal deze overdracht via schenking of legaat bovendien fiscaal gunstig worden behandeld (zie overzicht hierna).

Is het echter de bedoeling een vermogen aan te wenden voor het nastreven van een specifiek belangeloos doel, dan zal de Private Stichting doorgaans meer aangewezen zijn als juridisch vehikel (= 'doelvermogen'). Het belangeloos doel van de Private Stichting kan puur filantropisch zijn, maar kan zich ook (deels) in de privésfeer bevinden: het bekostigen van de zorg voor een hulpbehoevend persoon, het instandhouden van een cultureel patrimonium van de familie, bijdragen aan de studiekosten van de volgende generaties, enz.

Belangrijk is wel dat de Private Stichting geen vermogensvoordelen mag verstrekken aan de stichters, de bestuurders, of enig ander persoon, tenzij wanneer dit kadert in de verwezenlijking van het belangeloos doel. Het (fiscaalvriendelijk) overdragen van vermogen aan de volgende generatie zal niet kwalificeren als belangeloos doel<sup>7</sup>. Om successierechten op de uitkeringen uit de Stichting te vermijden, is niet alleen de omschrijving van het belangeloos doel van belang. Essentieel is ook dat het bestuur van de Stichting over discretionaire bevoegdheden beschikt om het vermogen van de stichting aan te wenden ter verwezenlijking van dit doel. De redactie van de statuten van de Private Stichting zal in deze dus heel belangrijk zijn.

De Private Stichting kan ook gebruikt worden als certificeringsvehikel in het kader van de overdracht van een familiale onderneming. Via certificering is het mogelijk een splitsing tot stand te brengen tussen de economische eigendom (komt toe aan de certificaathouders) en de juridische zeggenschap (komt toe aan het bestuur van de Stichting, bijvoorbeeld de pater familias of een beperkt aantal familieleden).

<sup>7</sup> Zie Voorafgaande beslissing Vlaamse Belastingdienst, VB 19017, 27 mei 2019.

Vergelijkende tabel

Vzw – Private Stichting		
	Vzw	Private Stichting
Omschrijving - gebruik	Natuurlijke personen of rechtspersonen die een belangeloos doel nastreven. Gebruikt in diverse sectoren: cultuur, sport, religieuze verenigingen, allerhande goede doelen...	Rechtspersoon waarvan het vermogen is bestemd voor een bepaald belangeloos doel, zoals filantropische doelen, het onderhoud van het onroerend patrimonium van de familie, het in stand houden van een kunstcollectie... Kan eveneens worden gebruikt als certificeringsvehikel in het kader van de overdracht van de familiale onderneming.
Fiscaal	Rechtspersonenbelasting (of vennootschapsbelasting) + Patrimoniumtaks	idem
Fiscaliteit overdracht	Bank- of handgiften: 0%  Schenkbelasting Vlaanderen: 0% Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 7% Waals Gewest: 7%  Erfbelasting/successierechten Vlaanderen: 0% Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 7 of 25% Waals Gewest: 7%	Bank- of handgiften: 0%  Schenkbelasting Vlaanderen: 5,5% Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 7% Waals Gewest: 7%  Erfbelasting/successierechten Vlaanderen: 8,5% Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 25% Waals Gewest: 7%
Bestemming vermogen	Verbod om vermogensvoordelen te verstrekken aan oprichters, bestuur, leden of derden, tenzij indien dit kan worden ingeschreven in belangeloos doel.	Verbod om vermogensvoordelen te verstrekken aan stichters, bestuurders of derden, tenzij indien dit kan worden ingeschreven in belangeloos doel.

**Disclaimer:**

Datum van publicatie: juni 2024  
 Bank Degroof Petercam nv  
 Nijverheidstraat 44  
 1040 Brussel  
 TVA BE 0403 212 172  
 RPR Brussel  
 FSMA 040460 A  
 degroofpetercam.com

Dit is commerciële informatie uitgaande van Bank Degroof Petercam nv, met zetel te Nijverheidsstraat 44, 1040 Brussel, België (hierna "Bank Degroof Petercam"), die verantwoordelijk is voor de productie en de verdeling ervan. De informatie in dit document is uitsluitend bedoeld voor algemene informatiedoeleinden en mag niet worden beschouwd als raad over financiële planning in de zin van de Wet van 25 april 2014, noch als enig ander advies, voorstel of persoonlijke informatie, noch als openbaar aanbod van financiële instrumenten. De algemene informatie in dit document is niet afgestemd op de individuele persoonlijke situatie van de geadresseerde/lezer/ontvanger. Dit document is niet bedoeld om een volledige beschrijving te geven van de geldende wettelijke bepalingen, de rechtsleer of de rechtspraak, noch van de financiële dienst(en) die Bank Degroof

Petercam aanbiedt. Hoewel alle voorzorgen werden genomen en Bank Degroof Petercam bij de redactie van huidig document beroep heeft gedaan op bronnen welke ze betrouwbaar acht, kan Bank Degroof Petercam de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document niet garanderen en kunnen noch Bank Degroof Petercam, noch haar verbonden vennootschappen, bestuurders, adviseurs of werknemers verantwoordelijk worden gesteld voor enige onjuiste, onvolledige of ontbrekende informatie, of voor enige rechtstreekse of onrechtstreekse schade, verlies, kosten, vordering of andere uitgave die voortvloeit uit het gebruik van dit document, behalve in het geval van opzettelijke fout of grove nalatigheid.

Huidig document mag niet worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming vanwege Bank Degroof Petercam.

De verstrekte informatie is correct op de datum van publicatie.

Bank Degroof Petercam is erkend door en staat onder prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België, Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel, en onder het toezicht van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA), Congresstraat 12-14, 1000 Brussel, voor de bescherming van beleggers en consumenten.

Verantwoordelijke uitgever: Bank Degroof Petercam

Wettelijk adres: Bank Degroof Petercam nv, Nijverheidsstraat 44, 1040 Brussel.

BTW: BE 0403.212.172 (RPR Brussel) - FSMA 040460 A